

НИКТО НЕ ЗАБЫТ, НИЧТО НЕ ЗАБЫТО

Это надо живым

На плитах указаны имена погибших узников Любанского гетто.

9 декабря, как и по всему миру, в нашем городе вспомнили жертв преступления геноцида.

83 года отделяют нас от того страшного дня, когда фашистские захватчики истребили еврейское население Любани: 4 декабря 1941 г.

почти тысяча узников гетто было уничтожено. В 1964 г. на братской могиле убитых мирных граждан по улице Калинина установлена на постаменте скульптура «Скорбящая женщина», к которой ведет лестница.

Мемориал по улице Калинина недавно дополнен плитами с именами погибших узников гетто.

Кроме того, заменена информационная табличка на самом памятнике. Теперь на ней можно прочитать текст на трех языках.

В минувший понедельник на этом месте перед учащимися колледжа и СШ №3 г. Любани им. Г.Л. Сечко выступили начальник отдела идеологической работы, культуры и по делам молоде-

жи Татьяна Алексева, директор Любанского музея народной славы Наталия Синяк, прокурор Любанского района Дмитрий Саванович. Они говорили о зверствах немецких оккупантов и их пособников по отношению к мирному населению в годы Великой Отечественной войны.

– В 1948 году Генеральная Ассамблея ООН приняла Конвенцию о предупреждении преступления геноцида и наказании за него, в которой впервые было дано юридическое определение преступления геноцида, – отметила Наталия Синяк. – Геноцид – это форма массового насилия, действия, совершаемые с намерением уничтожить, полностью или частично, какую-либо национальную, этническую, расовую или религиозную группу. Зиновий Борисович Кнель – единственный выживший во время казни узников Любанского гетто, потом он

поделится своими воспоминаниями о трагедии. Мы должны знать о тех страшных событиях. А еще – напоминать о них тем, кто пытается забыть правду. Это нужно

не мертвым, это надо живым.

Взрослые и учащиеся память жертв геноцида почтили минутой молчания, а после возложили цветы к мемориалу.

Дмитрий САВАНОВИЧ, прокурор Любанского района:

– В годы Великой Отечественной войны оккупантами и их пособниками было уничтожено более 3 700 мирных жителей Любанского района, в том числе сотни детей. Нацисты бесчинствовали едва ли не в каждом населенном пункте Беларуси. Мы видим, как за пределами нашей страны пытаются переписать историческую правду, как уничтожаются памятники советским воинам-освободителям. Еще немного, и будут говорить, что мы сами друг друга поубивали. Чтобы вскрыть преступления нацистов, органами прокуратуры и расследуется уголовное дело о геноциде белорусского народа. Наша задача – поднять этот пласт истории и переложить в головы современников.

Дарья РЯБЦЕВА. Фото автора.

Навучэнцы з цікавасцю слухалі аповед настаўнікаў пра лёс радзімы і герояў ліхалецця.

Эмацыянальным і пазнавальным атрымалася выступленне Анатоля ВЯЛІЧКІ.

Сцяжынкамі гераічнага мінулага

Да юбілейнай даты, якая ў нашай краіне будзе адзначацца 9 мая наступнага года, у Сароцкай адзінаццацігодцы запланаваны цыкл мерапрыемстваў пад назвай «9 крокаў да Перамогі». Адным з іх стаў круглы стол «Партызанскімі сцэжкамі: памяць жывая сэрца кранае», што ладзіўся ў школьным музеі з удзелам вучняў 10-11 класаў.

Яны разам з настаўнікамі гісторыі Вячаславам Бялькевічам, рускай мовы і літаратуры Нінай Хмялеўскай, кіраўніком раённага рэсурснага цэнтра вусна-гістарычных даследаванняў і музея «Сарачы» Анатолям Вялічкам здзейснілі пазнавальны экскурс у мінулае роднага краю, перагарнулі старонкі слаўнай гісторыі і страшных трагедый людзей, якія сталі сведкамі і ахвярамі жahlівых злачынстваў фашызму, аддалі

сваё жыццё за мірнае неба над нашай галавой.

Анатолю Іосіфавічу узгадаў хроніку падзей на Любаншчыне ад пачатку ліхалецця і да вызвалення ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў: як разгортаўся партызанскі рух на тэрыторыі раёна, як мужныя землякі далучаліся да жорсткай барацьбы з фашысцкай наваляй. Распавёў ён і пра лёс адважных патрыётаў. Аляксею Брагін – адзін з арганізатараў і кіраўнікоў камуністычнага

падполля і партызанскага руху на тэрыторыі Мінскай і Палескай абласцей – у кастрычніку 1941-га быў схоплены гітлераўцамі каля в. Чырвоная Паляна пры выкананні задання і неўзабаве забіты. Настаўніца Нежынскай школы Феня Конанова ў першыя дні акупацыі аб'яднала вакол сябе вясковых камсамольцаў і стала сакратаром падпольнай арганізацыі. Напрыканцы 1941 года дзяўчына трапіла ў рукі карнікаў. Яны здэкаваліся з партызанкі-разведчыцы, але яна так нікога і не выдала. І засталася ў гісторыі на вякі. Як і яшчэ адна актыўная ўдзельніца барацьбы з ворагам Рыма Шаршнёва. У адным з баёў яна кінулася на амбразуру дзота і была цяжка паранена,

а праз дзесяць дзён памерла. Пахавалі яе на Любаншчыне. 6 снежня споўнілася 82 гады, як перастала біцца сэрца мужнай патрыёткі. Памяць яе ўдзельнікі мерапрыемства ўшанавалі минутай маўчання.

– Многія ўраджэнцы і жыхары Сарачоў унеслі свой уклад у агульную перамогу над фашыстамі. І звесткі пра іх захоўваюцца ў школьным музеі, у якім экспазіцыя, прысвечаная тэме ліхалецця, адведзена значнае месца, – зазначыў Вячаслаў Бялькевіч. І раскажаў, як ствараўся музей «Сарачы».

А з апаведу настаўніцы рускай мовы і літаратуры рабяты ўведалі, што і ў гады Вялікай Айчыннай, нягледзячы на суровыя выпрабаванні, нараджаліся выдатныя творы. У паэзіі ваеннага часу адлюстраваны і перажыты боль, і надзея на лепшае, і вера ў перамогу.

Вучні пранікліся пачутым і падзяліліся сваімі думкамі, прадэкламавалі вершаваныя радкі. І асэнсавана падсумавалі, што свабода роднай зямлі дасталася нашаму народу вельмі дарагім коштам. Таму задача маладога пакалення – захаваць гісторыю і не дазволіць перапісаць яе, скажаць факты.

Наталля ВІЛЕНТА. Фота аўтара.